

ОТЧЕТ ЗА 2021г.

НА НАЦИОНАЛНИЯ ЦЕНТЪР ПО ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ И АНАЛИЗИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ОТ ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА ПЕРИОДА 2021 – 2023г. КЪМ НАЦИОНАЛНАТА ПРОГРАМА ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА МАЙЧИНОТО И ДЕТСКО ЗДРАВЕ 2021 – 2030г.

Приоритет 1. Промоция на здраве, включително в областта на репродуктивното здраве, семейното планиране и детското здраве

1.1.1. Информационни и други дейности за насърчаване на здравословно хранене и здравословен начин на живот, насочени към бременни жени, кърмачета, деца и семейства

С експертното участие на специалист от отдел „Детско и младежко здраве“ е изготвен финален вариант на брошура „Здравословно хранене на децата от 0 до 3 години“, разработена по инициатива на Мрежата за ранно детско развитие в ромска общност в България – РЕЙН България, координирана от ТСА в подкрепа на работата за подобряване на майчиното и детското здраве сред ромската общност.

През 2021г., за 29-ти пореден път, се отбеляза Световната седмица на кърменето (1-7 август), под мотото „Защитата на кърменето: споделена отговорност“, с идея за насочване на общественото внимание върху кърменето като човешко право, което трябва да се зачита, защитава и спазва и към отговорността на всяка една от заинтересованите страни да участва в насърчаването и подкрепата на кърменето. Събитието е отразено с материал на сайта на НЦОЗА (<https://ncpha.government.bg/post/2021-07-30-pri-10-4-ot-novorodenite-kurmeneto-zapochva-prez-purvia-chas-484.html>). На сайта е публикуван и Програмният документ на кампанията, преведен на български език, който съдържа анализ на актуалната ситуация в света, формулира важните проблеми и предложения за решения с очертаване на насоки и приоритети за защита, подкрепа и насърчаване на кърменето (https://ncpha.government.bg/uploads/pages/3001/AF_wbw2021-bulgarian-version_final.pdf). Проведена е среща - дискусия с бременни жени и кърмещи майки за предизвикателствата в началото на кърменето.

НЦОЗА участва с експертна помощ в обучение за повишаване на квалификацията в сферата на кърменето за медицински специалисти и специалисти от други свързани професии – акушерки, лекари, фармацевти, психолози, логопеди, организирано от Националната асоциация „Подкрепа за кърмене“.

Във връзка с изпълнението на заложените в стратегическите документи в Република България ангажименти, касаещи здравословното хранене при децата, през 2021 г., продължава разпространението на „Сборника рецепти и ръководство за здравословно хранене на деца от 3 до 7 години в детските заведения“. Настоящото второ преработено и допълнено издание отразява всички нови изисквания за пълноценно и здравословно хранене, съгласно научно обосноващите Физиологични норми за хранене на населението в България от 2018 г., съобразено е със съвременните проблеми в храненето и хранителния статус на българските деца в тази възраст, с актуалната информация за състава и действието на храните и наличните на пазара в България храни и е одобрено от Министерство на здравеопазването за прилагане.

Експерти от отдел „Детско и младежко здраве“ участваха в кръгла маса по застъпническа инициатива „Добро хранене за добро бъдеще“, която се проведе на 28 октомври 2021г., организирана от фондация „Здраве и социално развитие“, Сдружение „Знание“ и „Бъдеще за децата“.

Експерт от отдел „Детско и младежко здраве“ участва с доклад „Превенция на незаразните хронични болести чрез подкрепа на кърменето и мястото ѝ в общностната и социалната работа“ в Юбилейна научно-практическа конференция с международно участие „Социална работа - минало, настояще, бъдеще“, на 28-29 октомври 2021 г.

1.1.2. Информационни и други дейности, свързани с повишаване на здравната култура по отношение на репродуктивното здраве и семейното планиране

Експерти от НЦОЗА участват в семинари: "Сексуално и репродуктивно здраве на младите хора на възраст 11-15 години", 5-10 декември 2021 г. в гр. Бобигни, Франция; семинар „Здравето на жените и децата в България“, организиран от ТСА, сдружение „Лекари на света“, с подкрепата на Посолството на Франция в България, на 17 юни във Френския институт в България.

1.1.3. Информационни и други дейности, свързани с повишаване на информираността по отношение на бременността, раждането, кърменето и грижите за децата в ранното детство

През 2021 г. продължава експертната подкрепа на НЦОЗА на дейности по проекта „С грижа от 0 до 3“ на „Тръста за социална алтернатива“ за подобряване на майчиното и детското здраве в ромската общност. Експерт от НЦОЗА участва в обсъждането на представеното продължение на проектни дейности с партньорство по определени приоритети.

По повод Европейската седмица на общественото здраве 17-21 май, по инициатива на НЦОЗА и в партньорство с Фондация „Тръст за социална алтернатива“ беше организирана и на 21 май се проведе онлайн национална кръгла маса-дискусия на тема „Подобряване на майчиното и детско здраве в ромска общност-основа на ранното детско развитие“. На форума са представени презентации и дискутирани теми, касаещи здравето на бременните жени, майките и децата в ранна възраст, с фокус върху достъпа до качествени здравни грижи и интегрирани услуги за семействата от ромска общност. Участие взеха представители на държавни институции, академичната общност, експерти, специалисти и потребители, ангажирани и работещи в тази област и НПО, от които 11 изпълняват дейности по проекта «С грижа от 0 до 3» за подобряване на майчиното и детско здраве в ромска общност. Целта е обединяване на усилията и ресурсите в търсене на ефективни решения за постигане на конкретни резултати в съответствие с очакванията и потребностите на целевите групи, което отговаря и на мотото на Европейската седмица на общественото здраве: „Обединени усилия за по добро здраве населението“. В една от основните презентации експерт от НЦОЗА запозна участниците с направленията и приоритетите в националната политика за подобряване на майчиното и детското здраве, включени в НППМДЗ 2021-2030г., в подкрепа на уязвими групи.

Изготвени са: здравно-информационен материал за родителите на тема „Промоция на здравето на децата в ранна възраст чрез закаляване и здравословно хранене“ и „Закаляване на кърмачето“.

Експерт от отдел „Детско и младежко здраве“ участва в онлайн форум „Пропуски в политиките за ранно детско развитие. Възможни решения“, организиран от ТСА по проект „С грижа от 0 до 3“, на 9 март и в дискуссионен форум „Изграждане на системи за ранно детско развитие“, организиран от Фондация „За нашите деца“, на 17 март 2022г.

1.1.4. Разработване на информационни и образователни материали и програми за комплексна промоция на здраве на децата в детските ясли, детските градини и училищата

С цел постигане на високо качество на дейността на детските ясли и актуализиране на нормативната уредба, в НЦОЗА се разработва научно-приложна задача на тема „Състояние и усъвършенстване на грижите за здравето и развитието на децата в детските ясли“, със срок на изпълнение 2020-2022г. През 2021г., на базата на извършените проучвания, оценки и анализи на актуалното състояние, са изготвени препоръки за развитие на детските ясли в съответствие с критериите за качество, заложи в Препоръките на Съвета на Европа за висококачествени системи за образование и грижи в ранна детска възраст. През декември 2021г, със заповед на министъра на здравеопазването, е сформирана работна група към МЗ за изменение и допълнение на Наредба №26 за устройството и дейността на детските ясли и детски кухни. Експерт от отдел „Детско и младежко здраве“ участва с предложения за някои изменения и допълнения на текстове, свързани с гарантиране качеството на дейността на детските ясли за осигуряване на изграждане и развитие на децата в добро здраве, сред които: регламентиране на ежедневно осигуряване на препоръчителния за възрастта минимум физическа активност в подходяща за съответната възраст форма и поне два часа дневно прекарани на открито; екипна работа на персонала при изпълнение на всички дейности по отглеждане, възпитание, обучение и грижи за опазване и укрепване здравето на децата; регламентиране на въвеждащо обучение и системно повишаване квалификацията на персонала в областта на ранното детско развитие, профилактиката и комплексната промоция на здраве в кърмаческата и ранна детска възраст; поставяне на акцент, наред с опазване и укрепване здравето на децата, като приоритет в дейността на детските ясли, и на образователните дейности с прилагане на подходящи за възрастта и съобразени с индивидуалните особености и потребности на децата форми, методи, подходи и средства; включване на текстове за подчертаване на активната роля на детския учител в организирането и провеждането на възпитателната и обучителна работа с децата. С промените в нормативния акт от НЦОЗА се предлага регламентиране на възможност дейността на детските ясли да се извършва в сътрудничество и взаимодействие с общопрактикуващите лекари, специалисти от други сектори и с родителите, като са посочени разнообразни форми на партньорство със семействата; поставяне на специален акцент върху осъществяването на дейността на детските ясли при зачитане правата на децата. За опазване здравето на децата в детската ясла е направено предложение за въвеждане на допълнителни изисквания, свързани включително и с престоя на децата пред екрани/гледане на телевизия, допълнителни здравни изисквания към факторите на средата и др.

През 2021г. са изготвени методични, информационни и образователни материали за повишаване квалификацията на специалистите от детските ясли в областта на ранното

детско развитие, профилактиката и промоцията на здраве: препоръки за екранно време по възрасти при децата в ранна детска възраст; методика за адаптация на децата към детската ясла при приема; методика за оценка на входно ниво и проследяване на психичното развитие на децата до 3-годишна възраст; информационен материал за игрите и играчките, подходящи за възрастовите групи в ранно детство; програма за комплексна промоция на здраве на децата в детските ясли; особености на ранното детско развитие; методика за оценка на физическото развитие на децата на възраст 0-3г..

НЦОЗА и МЗ участват експертно в междуведомствена работна група, сформирана със заповед на министъра на образованието от 6 януари 2021г., по проект на МОН и ЕК „Въвеждане на Национална рамка за качество на образованието и грижите в ранна детска възраст“ (REFORM/SC2020/059). Експерт от НЦОЗА участва в шест заседания, на които са обсъдени и изработени: обща визия за национална рамка за ОГРДВ, принципи, позиции и индикатори за измерване, оценка и наблюдение на качеството на услугите за ОГРДВ в България в препоръчаните в Европейската рамка пет измерения: работна сила, учебна програма, оценка и мониторинг, управление и финансиране.

По научно-приложна тема „Превенция на гръбначните деформации в начална училищна възраст“, залегнала в плана на НЦОЗА, през 2021г. са разработени препоръки, информационни и образователни материали за медицинските сестри от здравните кабинети в училищата и за родители относно превенцията на гръбначните деформации при учениците в условията на обучение от разстояние в електронна среда. Изготвен е учебен материал за продължаващо обучение и са проведени консултации на медицински специалисти от здравни кабинети в 10 училища в страната по темата.

В рамките на сътрудничеството със Световната здравна организация в НЦОЗА се реализират дейности по проекта мрежа „Училища за здраве в Европа“. През 2021г. НЦОЗА организира и участва в провеждане на 9-дневно двумодулно онлайн обучение за учители от 17 училища в страната за работа с програми по здравно образование; Събиране на данни за международно онлайн изследване сред ученици от училища, членове на българската мрежа от училища за здраве, във връзка с отражението на COVID-19 върху ученето им; Превод и оформяне за печат на информационен материал за учители на тема: „Училища за здраве и социалните неравенства“ и др.

1.2. Повишаване на информираността, знанията и уменията за здравословен начин на живот на подрастващите и младите хора и превенция на рисково поведение, свързано със здравето

1.2.1. Информационни и други дейности, свързани с промоция на здраве и превенция на заболяванията

В рамките на Европейската седмица на общественото здраве 17-21 май, експерт от отдел „Детско и младежко здраве“ представи анализ за влиянието на пандемията от COVID 19 върху психичното здраве и развитие на децата и подрастващите в интервю за БТА, публикувано на 18 май, деня от Седмицата, посветен на психичното здраве.

Изготвени анализи, становища, препоръки

В отговор на парламентарно питане е изготвен анализ относно мерките и действията, които се предприемат във връзка с проблема с детското затлъстяване. По искане на МЗ, с

възлагателно писмо от 11 октомври 2021г., от експерти на НЦОЗА е изготвен анализ по проблема със затлъстяването сред децата в България, включително и в условията на пандемията от COVID-19. Изготвени са и препоръки за превенция на проблема с наднорменото тегло и затлъстяването при децата.

По заявка на МОН, във връзка с отправено искане за изменение и допълнение на Наредба №10 от 19 юни 2014г. за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните учебни разписания по повод изменение на Наредба №4 за учебния план (ДВ, бр.76 от 2020г. и ДВ. бр.80 от 24 септември 2021г.), постъпила с писмо до Министерството на здравеопазването, е изготвено становище от експерт от отдел „Детско и младежко здраве“, относно необходимостта от спазване на здравните изисквания за учебната натовареност чрез максимално допустимия брой на учебните часове на дневна и седмична база с цел опазване на физическото и психично здраве на децата, с препоръка за оптимизиране на учебните програми и обема на учебното съдържание.

Изготвено е становище за регулиране на екранно време в детските ясли и детските градини по повод възлагателно писмо от МЗ, в отговор на сигнали и жалби от родители и запитване от МОН относно гледането на телевизия, филми, програми и използването на други екранни устройства в детските заведения на страната, и за регулиране на тази дейност. На 28.09.2021г. в Министерството на здравеопазването е проведена съвместна работна среща, на която са обсъдени възможности за нормативно регулиране на гледането на телевизия и използването на електронни устройства в детските заведения и във връзка с експертното становище на експерта от отдел „Детско и младежко здраве“ по темата.

1.2.3. Информационни и други дейности, насочени към укрепване на здравето на децата и подрастващите чрез физическа активност

НЦОЗА се включи в инициатива на Европейската седмица на спорта с участие в #BeActive Спортно селище на 25 септември 2021 г., чрез информационен щанд с образователни материали, свързани с опазване на общественото здраве, здравословното хранене, превенцията и борбата със зависимостите (алкохол, тютюнопушене, наркотични вещества) сред младите хора.

1.2.4. Информационни и други дейности за превенция на рисковото за здравето поведение при подрастващите и младите хора (тютюнопушене, употреба на алкохол и наркотици и др.)

През 2021г. с Решение на МС №552/28.07.2021 г. беше приета Национална програма за превенция на хроничните неинфекциозни болести 2021-2025г. и План за действие към нея, в разработването на които участва НЦОЗА и като национален координатор по Програмата.

През 2021г. бяха обработени данните и анализирани резултатите от проведеното през 2020 г. Национално проучване на факторите на риска за здравето сред населението в Р България в рамките на Националната програма за превенция на хроничните незаразни болести 2014-2020. Изготвен е доклад до МЗ с предварителните данни и сравнителен анализ на резултатите от проведените национални проучвания през 2014 и 2020 г.

Експерт от НЦОЗА участва в онлайн семинар на СЗО "Тютюнопушенето - рисков фактор в условията на пандемия от COVID-19 и защита на общественото здраве от вмешателството на тютюневата индустрия".

През 2021 година отдел „Зависимости“ към НЦОЗА проведе проучване за достъпа до лечение на деца, които употребяват наркотици. В него взеха участие лечебни и здравни заведения, Превантивно-информационните центрове в страната, Центрове за обществена подкрепа, Местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни лица и Кризисни центрове. Данните от проучването се отнасят за 2020 година и показват липсата на специализирани места за лечение на деца, които употребяват ПАВ, липса на алгоритъм за лечение и насочване и на мрежа от специалисти, които работят координирано в тази сфера.

На 25 юни 2021 отдел „Зависимости“ проведе работна среща с международно участие на тема „Услуги за лечение и психо-социална рехабилитация за деца, които употребяват наркотици. Проблеми, възможности и правна рамка“. Срещата беше посветена на Международния ден за борба с употребата на наркотици и нелегалния трафик-26 юни. В срещата взеха участие 80 специалисти – лекари, психолози, експерти от МТСП, Агенцията за социално подпомагане, Министерството на вътрешните работи, Българския младежки червен кръст и други. В резултат на срещата се изготви доклад с препоръки за промени в грижата за деца до 18 години, които употребяват наркотици и имат нужда от специализирана помощ и достъп до социални услуги.

През 2021 година стартираха интернет базирани интерактивни инструменти за селективна и индикативна превенция, които бяха изработени от психолозите от Сдружение „АРЗ Солидарност“ в сътрудничество с експерти от НЦОЗА-три варианта на Въпросници: за ученици, за родители и за училищни специалисти. Дейностите са в изпълнение на Стратегическа задача от Националната стратегия за борба с наркотиците (2020-2024 г.) и са финансирани от Министерство на здравеопазването чрез НЦОЗА. Тези инструменти ще дадат възможност за ранно откриване на проблемна употреба на наркотици и навременно търсене на помощ. Инструментите имат опция за насочване към търсене на помощ при резултат, който индикира проблеми.

Приоритет 2. Повишаване на качеството и обхвата на медицинските грижи в областта на майчиното и детско здравеопазване

2.2. Повишаване на качеството и увеличаване на обхвата на здравни услуги за бременни и деца извън обхвата на задължителното здравно осигуряване

2.2.2. Разработване и внедряване на механизми за подобряване на грижите за бременни жени и деца до 3 годишна възраст от уязвими групи в ЗКЦ

НЦОЗА и МЗ участват експертно в пилотни проекти на УНИЦЕФ и Фондация „Тръст за социална алтернатива“ за създаване и адаптиране на услуги за патронажна грижа за бременни жени, деца до 3-годишна възраст и техните семейства, реализирани с партньорството на МЗ и участието на други звена от системата на здравеопазване, като членове на Експертен и Консултативен съвет по тези проекти (НЦОЗА, ЛЗ за АГ помощ, представители на Експертни съвети към МЗ, съсловни организации и управителни органи

на ОПЛ, педиатрите, професионалистите по здравни грижи и др.). С финансиране от УНИЦЕФ патронажна грижа за бременни жени и деца от 0-3 години се предоставя и през 2021г. в ЦМДЗ в областите Сливен и Шумен, като част от дейностите по Работния план 2019-2020 г. между Министерството на здравеопазването и УНИЦЕФ.

През 2021г. продължават дейностите по пилотно предоставяне на Програмата „Заедно-здрaво бебе, здраво бъдеще“, услуга за патронажна грижа чрез домашни посещения за бременни жени, кърмачета и деца до 2-годишна възраст и техните семейства, от фондация «Тръст за социална алтелнатива» в гр.София и гр.Пловдив. В България услугата е насочена към ромската общност и се предоставя на потребителите (основно непълнолетни или на възраст под 21 г. бременни жени или станали майки за първи път и техните семейства в неравностойно социално-икономическо положение) от квалифицирани специалисти - медицински сестри и акушерки. През 2021г.продължава и мониторирането на услугата от Националния консултативен съвет, представител от НЦОЗА участва в проведеното едно заседание за обсъждане на напредъка по Програмата. Опитът от работата на екипите по Програмата „Заедно – здраво бебе, здраво бъдеще“ в условията на COVID-19 е представен от експерта от НЦОЗА на европейски форум по обществено здраве като добра практика в подкрепа на майчиното и детското здраве на целеви групи - бременни жени, деца до 2-годишна възраст и техните семейства от ромска общност. Материалът е публикуван на сайтовете на НЦОЗА и ЕУРНА.

Експерт от отдел „Детско и младежко здраве“ консултира адаптирането на методологията на услугата и разработва модел за устойчивост чрез имплементирането ѝ в националната здравна система. През 2021г. участва във видеоинтервю за експертна подкрепа на въвеждането на патронажната грижа за уязвими групи, включително и ромска общност, с експертно мнение за предимствата на програмата за подобряване на здравето на бременни жени и малки деца от тези групи. Продължава и участието на експерта в международни онлайн семинари, отчитащи ефективността от реализирането на програмата за домашни посещения (NFP) в различни страни по света по отношение на подобряване на показателите, свързани с майчиното и детското здраве и развитието на децата, с участие в три семинара. Проведени са 5 наблюдения на домашни посещения и супервизии на екипите от центровете към лечебни заведения по АГ в София и Пловдив, 4 работни срещи и дейности по изготвяне на становище за имплементиране в здравната система.

Разработен е механизъм за въвеждане на патронажната грижа за бременни жени и малки деца от уязвими групи в Здравно-консултативните центрове за майчино и детско здраве, в рамките на НППМДЗ.

Приоритет 3. Подобряване на компетенциите на медицински и немедицински, работещи специалисти в областта на майчиното и детско здраве

3.1. Създаване на условия за повишаване на квалификацията на специалистите, предоставящи здравни и интегрирани здравно-социални услуги за лица – ЦКОДУХЗ, ЗКЦ и Центрове за специализирана здравно-социална грижа за деца

3.1.1. Разработване на обучителни програми и учебни материали за провеждане на обучения Брой разработени обучителни програми и учебни материали

Разработена е програма за продължаващо обучение за повишаване квалификацията на медицински и немедицински специалисти от ДМСГД и ЦКОДУХЗ, в подкрепа на подготовката и реализирането на деинституционализацията на децата с активното и

мотивирано участие на персонала, както и за превенция на последваща институционализация на децата в новите услуги.

3.1.2. Разработване и внедряване в ЦКОДУХЗ и ЗКЦ на програми за обучение на родителите в грижите за децата с увреждания и хронични заболявания

Експерт от отдел „Детско и младежко здраве“ участва в адаптирането и пилотирането с цел внедряване на Програма на СЗО за обучение на родители и други лица, полагащи грижи за деца със затруднения или забавяне в развитието, администрирана и координирана от УНИЦЕФ и ДАЗД. По предложение на експерта от НЦОЗА в програмата е включен като обучител психолог от ЦКОДУХЗ –София. Целта е да се обучат специалисти с цел внедряване на Програма в Центровете в страната и прилагането ѝ за обучение на родители на деца с проблеми в развитието.

3.2. Създаване на условия за повишаване на квалификацията на медицинските специалисти от детските ясли (ДЯ) и детските градини (ДГ), от болничната и извънболничната помощ, работещи с деца

3.2.1. Разработване на обучителни програми, учебни материали и обучение за повишаване квалификацията на ОПЛ и педиатри от извънболничната медицинска помощ и специалисти от ДЯ и ДГ по въпросите на ранното детско развитие.

Експерти от отдел „Детско и младежко здраве“ разработват учебна програма и обучителни материали за специалисти от детските ясли: за провеждане на общ закалителен режим и специални закалителни процедури; за особеностите на ранното детско развитие.

Разработена е учебна програма и три обучителни материала за общопрактикуващи лекари и педиатри по въпросите на ранното детско развитие.

3.2.4. Разработване на информационни и методични материали в помощ на консултативната практика на ОПЛ, педиатри и специалисти от ДЯ и ДГ в подкрепа на грижите за здравето и развитието на детето в семейна среда и ефективно родителство в периода на ранното детство

Разработен е методичен материал за медицински специалисти за комплексна промоция на здраве на децата в детските ясли.

3.2.6. Провеждане на обучения на ОПЛ и педиатри от извънболничната медицинска помощ за ранно откриване на аутизъм при деца

С финансиране по Програмата през периода 2015-2020г. стартира въвеждането на скрининг на аутизма при деца под 3-годишна възраст в извънболничната медицинска помощ от ОПЛ и педиатрите при провеждането на профилактичен преглед. С финансиране по Програмата са обучени 95 общопрактикуващи лекари (ОПЛ) и педиатри от извънболничната помощ за ранно откриване на аутизъм при деца, като първи етап от скрининга на аутизма в ранно детство. Поради липса на финансиране по Програмата, със съдействието на НСПСИБП са обучени още 28 педиатри от специализираната извънболнична помощ. През 2020 и 2021г. не са финансирани обучения по НППМДЗ. Проведени са супервизии на педиатри от извънболничната помощ, преминали обучение за скрининг на аутизма в НЦОЗА. В практики на педиатри и ОПЛ са разпространени материали за скрининг на аутизма, разработени от НЦОЗА. Извършените дейности целят и

подобряване на ресурсната обеспеченост на обслужването на децата с аутизъм и техните семейства в системата на здравеопазването.

Приоритет 4. Усъвършенстване на механизмите за събиране и анализ на данни, свързани с майчиното и детско здраве

4.2. Усъвършенстване на механизмите за мониторинг и контрол на дейностите в областта на майчиното и детско здраве

4.2.1. Ежегодно отчитане на обхванатите с профилактични прегледи деца и бременни жени съгласно утвърдената нормативна уредба

През 2021г. за годишния доклад за здравето на гражданите на РБългария НЦОЗА изготвя анализ на обхвата с профилактични прегледи на децата и учениците и на причините за тенденцията за намаляване на обхвата, особено в някои региони на страната.

Във връзка с провеждането на проучване на състоянието на здравното обслужване в детските градини и училищата от НСОРБ, в отговор на писмо от изпълнителния директор на НСОРБ от юни 2021г., НЦОЗА предоставя информация с анализ на здравното състояние на децата от детските заведения и учениците, с актуални данни на национално ниво за 2020г.

5.2. Осигуряване на комплексно интердисциплинарно медицинско обслужване за деца с хронични заболявания и деца с увреждания

5.2.6. Разработване на стандарти за работа в ЦКОДУХЗ, на проекти на финансови стандарти и система за мониторинг и контрол 2022

На базата на анализ на комплексните дейности на екипите от специалисти в ЦКОДУХЗ (психолози, рехабилитатори, мед. сестри и др.), са изготвени препоръки за разработване на методология и стандарти за качество на услугата. Крайната цел и очакван резултат е преустановяване на институционалната грижа за деца под 3-годишна възраст, превенция на изоставянето и институционализацията в периода на ранното детство и качество на предоставяните услуги. Изготвена е учебна програма и обучителни материали за повишаване квалификацията на медицинските и немедицински специалисти от ЦКОДУХЗ.

Изготвил:

доц.Красимира Костадинова,дм

началник отдел „Детско и младежко здраве“, дирекция „ПЗПБ“